

Hidat épített a haza felé

Kulturális missziót betöltő irodalmi személyiségek, akiket külföldön jobban ismernek, mint itthon

Müller Anikó

szekes@naplo.pih.hu

Sokszor nem is tudjuk, milyen kincseket birtokolunk, milyen értékek vesznek körül bennünket. Irodalmi unikumok. Jelen esetben háromról szólok, melyek kapcsolódnak egymáshoz.

Tamás-Tarr Melinda – Tarr György jogi professzor, nemzetközi jogász akadémikus lánya – neve ismerősen cseng városunkban. 1977-ben Japánban volt újságíró-gyakorló, majd több iskolában tanított. Magyar-történelem szakos tanár, tudományos történetész újságíró, irodalomkritikus, műfordító. Olaszországban él, a Ferrarában tizenkilencedik éve kéthavonta megjelenő Osservatorio Letterario című nonprofit periodika alapító főszerkesztője, kiadója. Időálló kulturális hidat épített Magyarország és Olaszország között, megjelentetve irodalmi műveket, tanulmányokat, kulturális témákat, eseményeket eredeti nyelven és fordításban. Gondozásában mintegy hetven könyv készült a két kultúra neves képviselőiről, olasz és magyar nyelven. Az Osservatorio Letterario századik számának ünnepibbételére 2014-ben jelent meg kiadásában egy hatszáznegyven oldalas antológia. Tamás-Tarr Melinda célja a tehetséges szerzők alkotásai által a szellem

gazdagítása. Vallja, „a kultúra a lélek mannája, mint a hívőnek a vallás, hiánya az emberi civilizáció elszívósodását jelenti”. Verset, prózát, esszét, tanulmányokat egyaránt ír magyar és olasz nyelven. Több antológiában és önálló kötetben jelentek meg munkái, melyekért számtalan irodalmi és művészeti díjat kapott Olaszországban. Hazánkban mintha elfeledkeztek volna róla, nem követik munkásságát. Pedig büszké lehetünk rá. Hatvanéves születésnapján, harmincéves olaszthoni magas szintű szakmai munkájáért 2013-ban az Olasz Köztársasági Érdemrend Lovagjává avatták.

Tamás-Tarr Melinda az ünnepi antológiában publikálta *Cs. Pataki Ferenc* Királynék városa című, Veszprémről írott versét. (Civil nevén a költőt *Csaba Ferenc*ként ismeri a környezete.) A veszprémi Pro Meritis-díjas költő számára – aki ugyan magát soha nem nevezi köl-

Cs. Pataki Ferenc – kezében az Osservatorio Letterario és az ünnepi, hatszáznegyven oldalas antológia – nagyra becsüli Tamás-Tarr Melinda kulturális misszióját

FOTÓ: MÜLLER ANIKÓ HANCA

tőnek – a publikáció egyfajta lelki békét jelent. Arra büszke, hogy tudós elnevezésű műve-

énekelése szerint Cs. Pataki „kozmosz-filozofikus” gondolatai széles spektrumon mozognak, jellemzi az elegikus hangulatrogzítást, költeményei hit-tel telítettek.

Az olasz szerkesztő asszony így ír: „az egyre kaotikusabbá és istentelenné váló világunkban kimondottan jóleső, lelkiileg felemelő érzés volt számomra a Credo című, nyolc-

Verseit olvasván rádöbbenünk végtelen kicsinségünkre, nyomasztó porszemnyi mivoltunkra

szek, irodalmárokat befogadták, úgy véli, írásai megjelenítésével ők emelték azokat költészetté. Márfi Gyula érsek

vankét nagy horderejű versét magába foglaló kéziratgyűjtemény, mely nagyjából időszakhoz illő lelkiigényeket

nek is beillő magasztos, mélyen elmélkedő, elgondolkodtató elményt jelentett számomra. Verseit olvasván rádöbbenünk végtelen kicsinségünkre, nyomasztó porszemnyi mivoltunkra, s ez a felismerő rádöbbenés szinte felébreszti bennünk a megtérés és a bűnbánat-bűnbocsánat vágyát. Nem érzéketlen az elesettek problémáival szemben sem, Hangot ad tör-ténelmi, társadalmi, szociális tragédiáknak, a hitvesi szerelem-szeretet érzéseinek. Teret enged versesében – amely kozmikus teofánia-költészet – az öregedés, elmú-

lás, a túlvilági lét gondolatvilágának”.

Cs. Pataki Ferenc Ányos Pál szülőfalujában, Nagyszergárdon látta meg a napvilágot. Ebben a kis bakonyi faluban töltötte el Radnóti Miklós, a boldog szerelem és hexameterek tudója az 1944. november 4-i éjszakát, le-roggya egy pajtában, az erőltetett menet végéhez közeledvén. Akkor, ott még nem ismerték, de visszaemlékezve Cs. Pataki megrendülten idézi fel ezeket az órákat Az ixxedik stáció című versében.

„A céltalan vándorzorgásba a keresztest nem a válladon, a szívedben hordtad. Hajnalban indultatok golgotá felé, hogy aztán tarkólövessel a ragzled-nicák és az eclogák csendje végleg rád omljon. A sírgödör szélén a szemed utójára beitta a fényt, hogy a végső képalpítás öröze a 'Nem tudhatom' állomásait.”

A veszprémi költő *Pintér Tibornéval* elküldte Radnóti Miklósné Gyarmati Fanninak, nem sokkal Fifi néni halála előtt a Vár Ucca című irodalmi folyóiratban megjelent versét, aki nagy szeretettel szignálva visszaküldte a késszöveget, melyet a Művészetek Háza őriz, kultúrtörténeti emlékként. A veszprémi költő elmondta, egykor kisdíáként könnyes szemmel szavalta a Nem tudhatom sorait, most pedig a költő felesége elismerését érdemelte ki. Neki ajánlotta a Duna-parti cipők című költeményét, melyet a költő óriás felesége meghatottan fogadott.